

#STRUČNJACI IZ POREČKOG INSTITUTA SAVJETUJU MASLINARE KAKO PRAVILNOM REZIDBOM URAVNOTEŽITI RAST I RODNOST STABLA#

U pokusnom masliniku Instituta za poljoprivredu i turizam u Poreču ovih je dana aktualan jedan od najvažnijih proljetnih poslova u maslinarstvu – rezidba. Nakon razdoblja kiše i nemogućnosti ulaska u nasade, mnogi maslinari tek sada obavljaju ovaj zahvat koji izravno utječe na rodnost stabla, zdravstveno stanje masline i organizaciju berbe. Rezidba pritom nije samo rutinski posao u masliniku, nego zahtijeva znanje i razumijevanje načina na koji maslina raste i donosi rod.

O pravilnom oblikovanju krošnje i važnosti rezidbe govori **dr. sc. Marin Krapac s Instituta za poljoprivredu i turizam**, koji ističe da se pristup rezidbi posljednjih desetljeća znatno promijenio. Nekada su masline često rasle gotovo bez ozbiljnije kontrole krošnje, dok se danas sve više primjenjuju sustavi koji omogućuju stabilniju rodnost i lakše upravljanje nasadom. A kako se pravilno režu masline pokazao je upravo na nasadu Instituta za poljoprivredu i turizam u sklopu njihovog pokusnog imanja.

„Prije se masline nisu tako rezale zato jer ljudi nisu imali informacije o tome kakvu ulogu rezidba ima na samu rodnost masline. Zbog toga smo kod autohtonih sorata često imali pojavu takozvane alternirajuće rodnosti, odnosno izmjenične rodnosti. To znači da je jedne godine rod visok, a druge godine tog roda gotovo nema“, objašnjava Krapac. Takve oscilacije u urodu karakteristične su za maslinu kao voćnu vrstu, ali pravilnom rezidbom mogu se znatno ublažiti. Upravo je ravnoteža između vegetativnog rasta i rodnosti jedan od glavnih ciljeva rezidbe. Uz stabilniji urod, pravilno oblikovana krošnja ima i veliku važnost za zdravstveno stanje stabla. Gusta i zapuštena krošnja zadržava vlagu i smanjuje cirkulaciju zraka, što stvara povoljne uvjete za razvoj gljivičnih bolesti.

„Ovakvim načinom rezidbe prozračujemo krošnju. Manja je relativna vlažnost unutar krošnje, bolja je cirkulacija zraka i listovi se brže suše. Na taj način imamo manje problema s gljivičnim bolestima, primjerice s olovnom bolesti i paunovim okom. Osim toga, kada je krošnja prorijeđena, zaštitna sredstva puno bolje prodiru u unutrašnjost krošnje. Zaštita je u tom slučaju znatno učinkovitija nego kod gustih i zapuštenih stabala“, objašnjava Krapac.

U suvremenom maslinarstvu najčešće se koristi uzgojni oblik poznat kao polikonična vaza, koji karakterizira otvorena sredina krošnje. Takva struktura omogućuje bolju osvjetljenost listova i učinkovitiju fotosintezu. Upravo na takav način orezane su masline na imanju Instituta za poljoprivredu i turizam.

„Zato se taj oblik i naziva vaza. Sredina krošnje je zapravo prazna pa podsjeća na vazuu. Na taj način svjetlost bolje prodire u krošnju, pa je i fotosintetska aktivnost listova veća. Posljedično je bolja sinteza ugljikohidrata koji se kasnije pretvaraju u ulje. Sve više maslinara prelazi na taj uzgojni oblik“, objašnjava Krapac. Ovakav način rezidbe danas je široko prihvaćen jer uz agronomske prednosti donosi i praktične koristi u radu u masliniku. Jedna od njegovih velikih prednosti je i prilagodba suvremenim načinima berbe. Kod pravilno oblikovane krošnje najveći dio plodova nalazi se na vanjskim i donjim dijelovima stabla.

„Rodnost je uglavnom na vanjskoj strani krošnje, odnosno na donjem dijelu koji zovemo kotula ili suknja. Najveći dio roda nalazi se upravo tu. Na takav način berba tresaćima postaje puno lakša i brža, a ima i manje oštećenja grančica i izbojaka“, navodi ovaj stručnjak. Proces

Sve što trebate znati o rezidbi maslina za stabilni urod i zdravo stablo

Kategorija: ISTRAAžurirano: Petak, 13 Ožujak 2026 10:59

Objavljeno: Petak, 13 Ožujak 2026 10:59

oblikovanja stabla započinje već nakon sadnje, kada se određuje visina debla i osnovna struktura krošnje. Ta početna faza važna je jer određuje kasniji razvoj stabla i način rada u masliniku.

„Visina debla je najčešće između 40 i 60 centimetara. Poželjno je da deblo ne bude previsoko, jer ako grananje počinje visoko, onda se mnogi radovi ne mogu obavljati sa tla nego se moraju koristiti ljestve ili platforme. Iz debla se zatim formira osnovni kostur krošnje. Ostavljaju se tri do četiri skeletne grane. One čine osnovnu strukturu krošnje i na njima se kasnije razvijaju rodni izboji“, objašnjava Krapac kako oblikovati krošnju.

Važno je naglasiti da se isti uzgojni oblik primjenjuje na većini sorata masline, ali se intenzitet rezidbe mora prilagoditi njihovoj bujnosti. Različite sorte imaju različite karakteristike rasta, pa rezidba nikada nije potpuno ista u svim nasadima. Također, tijekom vegetacije na stablu se često pojavljuju i snažni uspravni izboji, poznati kao vodopije. Oni brzo rastu, ali ne donose rod te mogu poremetiti ravnotežu u krošnji. Njih treba uklanjati kako bi se održala ravnoteža između rasta i rodnosti. Mogu se uklanjati u zimskoj rezidbi, ali i tijekom ljeta. Kada je njihov udio u krošnji manji, stablo je u dobrom balansu. Istodobno, Krapac upozorava da preintenzivna rezidba može potaknuti upravo suprotan efekt – snažan vegetativni rast i pojavu novih vodopija.

„Ako se jače reže, onda stabla često potjeraju velik broj novih izbojaka. To su upravo vodopije koje ponovno treba uklanjati jer stvaraju neravnotežu između rasta i rodnosti. U pojedinim situacijama ti izboji ipak mogu biti korisni. Ako u krošnji postoji praznina koju treba popuniti, vodopija se može ostaviti. Iz nje se može razviti nova skeletna grana koja će nekoliko godina biti nerodna, ali nakon otprilike pete godine počinje donositi rod“, navodi.

Nakon rezidbe u masliniku ostaje znatna količina drvenaste mase, pa se postavlja pitanje što učiniti s granama. Tradicionalno se one često spaljuju, no taj postupak ima i svoje nedostatke.

„Spaljivanje ima smisla ako u masliniku imamo izraženu prisutnost bolesti ili štetnika jer se tako smanjuje širenje patogena. Međutim, s aspekta obogaćivanja tla organskom tvari to je najlošiji način. **Ako nemamo problema sa zdravstvenim stanjem nasada, preporuka je da se grane usitne i malčiraju. Tako organska tvar ostaje u tlu i poboljšava njegovu strukturu**“, kaže Krapac.

Ipak, i kod takve prakse potrebno je **voditi računa o ravnoteži hranjiva u tlu.**

„Drvenasta masa ima širok odnos ugljika i dušika. Mikroorganizmi koji razgrađuju tu organsku tvar troše dušik, pa može doći do pojave koju zovemo dušična depresija. U tom slučaju potrebno je dodati dušik u tlo kako biljka ne bi ostala bez hranjiva“, navodi dalje.

Rezidba je ujedno i dobra prilika za uočavanje eventualnih problema sa zdravljem stabla. Presjek grane često može otkriti znakove bolesti koje nisu vidljive izvana. Ako se u drvu vidi promjena boje, primjerice tamnosmeđa nijansa, to može upućivati na bolesti drva poput verticilija koji začepljuje provodne snopove. Ako ljudi primijete takve simptome, mogu se javiti Institutu kako bi znanstvenici analizirali o čemu se radi i dali preporuku.

Iako se rezidba provodi tijekom zime i ranog proljeća, najvažnije je da se završi prije

Sve što trebate znati o rezidbi maslina za stabilni urod i zdravo stablo

Kategorija: ISTRAAžurirano: Petak, 13 Ožujak 2026 10:59

Objavljeno: Petak, 13 Ožujak 2026 10:59

početka cvatnje.

„Rezidbu svakako treba završiti prije cvatnje, ali što ranije to bolje, kako taj period ne bi trajao predugo. Danas je velik problem i radna snaga, odnosno nedostatak ljudi koji znaju pravilno rezati masline. To je zahvat koji zahtijeva dosta znanja i praktičnog iskustva“, zaključuje Krapac. Unatoč kišnom razdoblju koje je ove zime otežavalo ulazak u maslinike, stručnjaci s Instituta za poljoprivredu i turizam poručuju da maslinari još uvijek imaju vremena obaviti rezidbu i pripremiti stabla za novu vegetacijsku sezonu. (iPress)

